

АЗИЗ МЕҲМОНИМИЗ

МИРЗО ТУРСУНЗОДА

ВАТАН

Баҳор келди, яна бир йил ўтди дўстлар ҳаётимдан, Босиб ўтган тамоми умр ўтди бир-бир кўз олдимдан...

Ватан, қайда бўлмай келур ҳаволаринг димоғинга, Онеанлар оша меҳринг қуйилур дилбулогинга...

Олис йўлдан қайтиб ҳар чок кўйсам агар сенга қадам, Мен ўзини унутарман, бўлиб сендан шоҳу, хурраи...

Гарчи кўп вақт кетдим олс, сен ул ёру дийримдан, Сайёҳингда сафар сўзлар эл ҳурмати, эътиборимдан...

А. ЗАРМАТ таржимаси.

АТОҚЛИ АДИБ

Я Ш И Н, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правленисининг раиси.

Мирзо Турсунзода — овози қитъалардан қитъаларга ўтиб, номи миллион-миллион ўқувчилар қалбидан жой олган улкан совет адибларидан бири...

Мирзо Турсунзода Тожикистоннинг Қоратог деб аталувчи қишлоғида дурдод оила-сида дунёга келди.

Иккилаб қўшининг нурлари миллионлар қатори ёш Мирзонинг қалбидан иситди, мактаб-интернат уни ўз кучоғига олди.

Тони тушсин ушбу сўз дилбарга маънулу писанд, Писанди санъат, нафосат бобиди гош баланд, Дилбарининг номатидан мисраи бўлсин расо...

Бир нигоҳ

Куймасуз топмоқ йўлда қанчалар қилдим мадал, Тони куймасуз билан дилбарга ёсам бир газал...

Тони тушсин ушбу сўз дилбарга маънулу писанд, Писанди санъат, нафосат бобиди гош баланд...

Анжуманларда эшитдим анча нотичларни мен, Сўзлари талвор эди маъно жаҳатдан нотайин, Сўзларини кўш фарзат килсам, қаноти йўл эди...

Куймасуз топмоқ йўлда қанчалар қилдим мадал, Тони куймасуз билан дилбарга ёсам бир газал, Э, азизим, сен етиб келдинг, нигоҳ эдинг, шу он...

Ишқ аҳлини бир нигоҳинг билра дилшоҳ айладинг, Барча шорларини сўз бобиди устод айладинг, Бир нигоҳинг қанча маънони билдириш оқди йўл...

Ошиқингман, эй, узи дилбар, шу сехр нигоҳ, Дилни мафтун айлади у бир нигоҳу-бир нигоҳ...

Кўзинг билан

Кўзларинг файзи туйғайди ишқ обрўси баланд, Шум рақиблар фитнисини кўзларинг қилмас писанд...

Қилди олмас кўзларинг дил шисасига басни нор, Турмушда шодлиғи қайғуда бўлди менга ер, Кўзларини бир булутдан қараб олганда гурур...

Кўзларинг кўзинг билан ҳар лаҳза сўзсиз сўзлашар, У булур оғоҳ, қилден кўзгаси қалбим агар, Кўрсат шахло кўзларингнинг танда қорини жўш урар...

Айлағудир ўзини доим имтиҳон кўзинг билан, Тони бўлсин дил қитоби нурифсон кўзинг билан, Кўзларинг ногаи эрди менинг нуқсонларим, Қилдим оин ошкорнога аён кўзинг билан...

ВАСФИЯ таржималари.

Мирзо Турсунзода қаламқаш дўстлари орасида.

ХАБИБИЯ.

ХУШ КЕЛИБСИЗЛАР!

Аё сўз гавҳарига қалб дарё, хуш келибсишлар, Бўлиб чин меҳрингиз меҳри хувайдо, хуш келибсишлар...

Импералистларни ғомондан эзлиб ва таланиб келган, асолат ва қийноққа солинган эришар ҳинд халқининг ҳаёти ва курашини, Шарқ оламнинг озодин учун олиб борган курашини ҳаққоний тарзда тасвирлайди...

Осиё уйғонди, ухламас, ҳайқирқ созим! Булар ростлик, дўстлик у билан ўртоқ...

Осиёни оям деб, унинг меҳнатсевар ва қурашчан халқини қардошим деб, чин қалбдан севган овоз Шарқ кўчсини Шарқ ва Гарбадаги кўп мамлакатларни незиб, бу халқлар ҳаётини яхши ўрганди...

Тинчлик ва халқлар озодини йўлида тинчликни курашгаётган йирик давлат арбоби бўлмиш М. Турсунзода Осиё ва Африка халқлари конгресси ва конференциялари ишида актив қатнашди...

Улкан шорнинг «Ҳасад аравакши» номи машҳур поэмаси бутун жамоатчиликнинг диққат ва эътиборини тортиди. Бу асарда ўтмишда минг-мингаб оддий меҳнатчилар қатори турли асосқубатларга дучор қилинган оддий аравакши Ҳасан ва унинг севгилини Садрифнинг тақдирини ҳақиқат ҳикоя қилинди...

Орангта ҳам қараб қўй, ҳой! Эшагингни лойдан торф тезроқ, Сен — ваэробили ўтинфурӯш, ҳой!

Шовқин-сурон кўтариб шундай, Одамларга тинмай ҳайқириб, Ҳайдаб Кўзон аравасини, Бизнинг Ҳасан келди бақириб!

Поэмада барча қийинчилик ва машаққатларни ёниб, ўз орауларига етган икки ёшнинг бахтли ҳаётини шор сўр мамуннинг билан қўйидагича тасвирлайди:

Шодлиғидан қўйлақа снмас, Ҳилваларин лабиди кулги, Кўзлариди оқибди кетди, Уша орау-хаваслар гулди.

Маскур дoston адибининг гош улкан истеъдодини, она юрти ва халқига бўлган жўшқин ва сўнмас меҳр-муҳаббатини кўрсатувчи ноб асардир, совет адабиёти хаанасига қўйилган бебаҳо дурдондир.

Кўмиллати совет адабиётда сиёсий лириканинг аjoyиб намуналарини яратишга қатта ҳисса қўшган атоқли шор Мирзо Турсунзода бошқа жанрларда ҳам самарали ижод этди, унинг асарлари голий ётирилган, юксак бадиийлик, гераи мазмунни, халқчиликни билан ўқувчилар қалбидан чуқур юл олди.

Улкан ижод соҳибни бўлимиш аjoyиб қалам эгаси Мирзо Турсунзода баранкали ижод қилиш билан бир вақтинчи ўзини давлат ва жамоат арбоби сифатида ҳам гош катта ишларини олиб бормоқда. У Осиё ва Африка халқлари анжуманлари раҳбарлари ҳам бири: СССР Олқа Советининг депутаты, Тожикистон Совет Ёзувчилар союзи правленисининг раиси, Тожикистон Фанлар академиясининг академиги ҳамдир. Халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликнинг голмас кўчсини, ўзбек халқининг севимли дўсти, отақалоб шор Мирзо Турсунзода, у билан бирга ўзбек дёбири тулпроғига қадам қўлган гоши адабиёти ва санъати арбобларини чин дилдан қўтлаймиш.

ШОИР ҲАҚИДА

Турсунзоданинг Ҳиндистон ханидаги шеърларида совет реалистик поэзиясининг энг яхши кўрсаткичлари мижасамлашган. Тинчлик ва бахт учун курашувчи оддий кишиларнинг жўшқин туйғулари ифодаланган. Бу шеърларни ўқиб эганимиз, шундай сўз санъаткорларини, шундай адабиётни етиштирган халққа тасанно айтаётим киши.

Л. ЛЕОНОВ.

Деҳли дорилфунунининг талабалари М. Турсунзоданинг «Осиё овози» шеърини ўқилганини «Бизнинг овозимиз» деди. Африканинг бир ёзувчи, Осиё ва Африка мамлакатлари конференциясининг делегати эди: «Бу шеърларда файақ Осиёнига эмас, балки Африканинг ҳам овози бор», деди.

М. МИРШАКАР.

ЁН ДАФТАРДАН

Эрк, озодин, мен учун асосий маззу десам бўлади. Бу жуда кенг ва улкан маззу.

Озод инсон — шеърларининг бош қаҳрамони инқилоб воғга етказган озодинки сира томай куйлаганим-куйлагани!

Аслида, поэзия тарихи, менимча, ёруғли ва зулмат кураши тарихига ўхшайди. Бу ҳақда Пушкин яхши айтган: «Бор бўлсин кўш, йўқолсин зулмат!» Ҳозирга қадар ҳам ҳар бир шор — аввало ёруғли, халқ бахти учун курашчидир.

Давлат, жамият манфаатлари ҳар бир шахсининг манфаатлари билан чамбарчас боғлиқ бўлиши керак. Ҳар бир киши инқилобий турмушнинг энг яхши йўлларини топишда қатнашувчи керак. Ана шундагина табиқини, лирик асарларнинг асосини тирадиллик ҳиссиётларини, эҳтиросини ифодалайди.

Мен инқилобнинг кўп мамлакатларида бўлганман. Ленин, ҳеч қандада турист бўлиб юрмаганман. Тинчлик учун курашчилар конгрессида, мустамлакачиларга қарши курашчилар конгрессида, халқ ороурумларида ўтириб, турли тилларда илраган озодин, тинчлик, инқилоб гоиларини эшитганман. Буларнинг ҳаммаси санъаткорни янги фикрлар, таассуротлар билан бойитган, кенг умумлашмалар тугайради.

Инқилоб она юртимга ёруғли ва бахт келтирди. Янги турмуш сари уйбоған кадрдан далалар ва тоғларинин юдузлар турмушда йил ёрқин номлар безаб турибди. Бугунги воқеалигимиз нафосати, поэзияси шу эмасми!

Ишончим қомилки, агар санъаткор мангу илҳом манбаи бўлган ҳаёт билан мустаҳкам боғлansa унинг истеъдоди сира сўлмайди...

Шор дунёга синчков назар билан илраши, халқ ҳаётининг кенг майдонини қараб олиши, халқ шодлиғидан қувониб, гамадан ташвишланиши керак. Бизнинг замонамизда кабинетга кириб, эшикларни беркитиб ўтириб ижод қилиш мумини эмас. Жамиятга алоқадор бўлган ҳамма нарса шу эшикдан кириши керак. Балки шор бутун дунёни ўз ижодонаси, га айлантириши лозим бўлади.

Буюк ёзувчи ва инсон (Рабиндранат Тагор) ҳақидаги тасаввурим унинг вазани — ўзгал дийр Шарқ инқизи Ҳиндистонда бўлганда янада кенгайди. Мен совет делегациясини сафида Деҳлида ва бошқа шаҳарларда бўлиб, бу юртининг жамолини, унинг сазмат, наш халқини кўрдим.

Шарқ адабиётининг гош бой тарихи бор. Бу адабиёт тарихида, тига аёл шорлар ҳам муносиб ҳисса қўшган. Айниқса тожин ва ўзбек шорларини Зебуносо, Ноиди ва бошқалар Шарқда довуру таратган. Ҳозирга замон ёзувчи шорларини ўз оларининг ағъдларини давом эттиришлати. Улар ўз асарларида замон идеалларини, давр руҳини, ўз халқининг ороу-ўлларини тарвини килишлати. Шорларининг шу билан бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қатта ҳисса қўшаётир.

Ёзувчининг асарларида энг муҳим нарса — санъаткорнинг принципал дунёқарашини, ижодининг голий йўналишини, муаллиф виждонини ва қалбидини билдириши. Бизнинг байроғимиз, озодин ҳаётининг мақсадимиз — халқ олдига ҳақиқатини айтишдир.

ШОИР ШЕЪРЛАРИДАН НАМУНАЛАР

Шул кифоятдир

Сенга юз қатла айтдимки қўлингман, шул кифоятдир. Маламинга, саломинга фидоиман, шул кифоятдир.

Езиб хат, муҳр босдим, кўл кўйиб, сўзсиз дедим шундай: Ҳаётим ҳам, мамотим ҳам ўзинг сан, шул кифоятдир.

Билурсан инки, куллар одатидир шўрши исён. Кишанин парчалаб, занкиру эиндонин килур ясон. Ҳаммиса эрксеварлар одатан тоғ чашмаси янгли, Ҷўшар, қайнар, чинар ер қаъридан то борича инмон.

Бирор, мен шундайин қўламни исён қилмағум ҳаргиз, Сенин билан урушмасман, жудо ҳам бўлмағум ҳаргиз. Кулиши, йнлашим ҳам сен билан бирга бўлур ҳар бор. Агар сен йўл десанг, йўқиман, агадда бор, десанг, мен бор.

Бафо қилғил дединг, қилдим вафо ман, шул кифоятдир. Бу йўлда борлигим билан билан, шул кифоятдир.

Агарчи севгида ишқ аҳли турли йўл тутар, лекин Узинга номинг этдим раҳнамо ман, шул кифоятдир.

Мақбара йўли

Мусаффо Москва қалбида тарихий Қизил Майдон, Бу майдондан ўтарда дил ташанкур айтиди, ҳар он. Утарман Мақбарга остонасига ёнодиш ҳар дам. Умидим шул: унинг лосбони бўлсам ношин мен ҳам.

Бу жойда неча-кундуз посбонлар алмашар аммо, Дилим истайди бўлсин посбон, алмашмасин асло. Даржинскийдек Ленинини кўриқлаб турай серган, Бўлай Ленин билан бирликда ҳар манзилда мен бешам.

Пионерлар сафи билан бўлиб бу ерда мен дамсоз, Бўлай доҳийни куйлашда пионерларга ҳамовоз. Юриб бир сафда одамлар билан гулдасталар кўйсам, Шу гўл бўлсин сафарларда ҳаммиса менга куш ҳамдам.

Етибдир ушбу қабр узра музаам, муҳтарам инсон, Жаҳон аҳли эибератга иелур, гўйини бир Уммон. Бу ерга ҳам яқини ҳам йироқлардан келур одам, Ярим асрий мунаваар йўл билан ташлаб қадам шаҳаман.

Ленин билан иелурлар бирга одамлар эибератга, Ленин билан яна бирликда қайтарлар элатларга, Сафар олдиди мен ҳам бу эибератгоҳга иелдим, Ният қилдим: жўнаш олдиди доҳийга этай тазийим.

Онар туқиниланиб дарё каби бу ерга кўп одам, Умидим: ушбу одамлар қаторида турай мен ҳам.

УЛКАН АДИБЛАР ДЎСТЛИГИ

Бу бўстонда дўстлар этмасе кўмак, Мушкул эрур мақсад гулнин термак, Шайх САЪДИЙ.

Икки улкан адиб Гафур Гулом ва Мирзо Турсунзодалар ўртасидаги дўстлик ўзбек ва тожин халқларининг минг йиллардан бери давом этиб келётган мустаҳкам дўстлиги рамзига ўхшаб ютади. Ғ. Гулом ва М. Турсунзода икки қўшин халқининг бир маслакда икки тақдирлари ҳам, таржиман холлари ҳам бир хил бўлган улкан фарзандларидир.

Икки адиб ўртасидаги ҳамкорлик Мирзо Турсунзода Тошкентда тақсил кўрган 1928—1929 йиллардан бошланган эди. М. Турсунзода ўша йиллари Гафур Гуломнинг «Муршум», «Камбағал» — деклон, «Ер юзи», «Алданг сингари журналларда босилган асарларини ўқиган ва у билан дўстлашган эди. Бўлажак икки буюк адибининг дўстлиги ана шу кунлардан — шеърини анжуманларда, дастурхон атрафида томир отди, йиллар ўтган сари тобора мустаҳкамланди.

Бундан қарийб ўн йил муқаддам Тошкентда бўлиб ўтган Осиё ва Африка ёзувчилари конференциясида муҳт сузлаган М. Турсунзода шу йилгишда иштирок этган ёзувчиларини Душанбага э-

тожин халқининг классик шoirи Рўдакий тугилган кунинг 1100 йиллиги юбилейига тақдир этди. Юбилей гантаналарида иштирок этган Ғ. Гулом ўшанда: «Талантли ва меҳнатсевар тожин халқи узук йиллар давомида юз-юзлаб улук мутафаккир алломаларин етиштирди. Мен буюк Рўдакийдек турма талант олдиди бош эгаман, дедан эди.

1963 йилнинг баҳориди республикамиз жамоатчилиги отхон адибимиз Гафур Гуломнинг олти йиллик тўйини ўтказди. Шорининг жуда кўп дўстлари кетон бу юбилейга тожин дийрдаги кедрон дўсти М. Турсунзода ҳам таширф буорди. Ушанда Мирзо Турсунзода Гафур Гуломни кучиб, «Сиз менинг ҳам устозимиз» дедан ва дўсти Ғ. Гуломга бағишланган «Барно ингит» сарлаҳали шеърини ўқиб берган эди. Гафур Гулом ҳар гал Душанбага борганида дўсти Мирзо Турсунзодининг меҳмони бўлмасдан қайтмас эди. Дўстлигини гош саз қадрловчи Мирзо Турсунзода ҳам республикамиз пойтахтига келганда, албатта Гафур аканинг азиз меҳмони бўларди. Буюк сиймолар ўртасидаги дўстлик барча авлодлар учун қатта нарат бўлиб қолади.

М. ХАСАНОВ.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР ЯНГИЛИКЛАР

МАНТИМИЗДА

ГРЕК ДЕМОКРАТЛАРИНИ ҚУВВАТЛАБ

ОСЛО, 22 май. [ТАСС]. Норвегия ишчи партиясининг Марказий Комитети байнот эълон қилди. Скандинавия мамлакатларининг сўл социал-демократик партиялари, дейилади байнотда, Грецияни демократияни қайтадан тиклаш учун курашаётган кучларга сўбасий ва амалий мадад бериб туришлари керак.

КОМПАРТИЯ САФЛАРИ ҲСМОҚДА

ПАРИЖ, 22 май. [ТАСС]. Франция Коммунистик партияси кейинги кунларда кўп миқдорда янги аъзолар қабул қилди. Аслини олганда мамлакатнинг ҳамма қисмида— завод, фабрикалар, университетларда партия сафида кўп киши кирганлиги қайд қилинди. Франция Коммунистик партияси федерациясига юқори Сена департамент

ида 320 киши, Парижда 200 киши, Вальд-Уаз департаментда 50 дан ортққ киши, Буш-Дю-Рон департаментда 60 киши, Эссон департаментда 30 киши қабул қилинди. 70 дан ортққ киши партия сафида қабул қилиш тўғрисида Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетига бевосита ариза топширди.

АМЕРИКА ҚУШМА ШТАТЛАРИДА йўқсилларнинг Вашингтонга юриши ҳали низоҳисига етгани йўқ. Америка йўқсиллари яна минглаб қашшоқлар пойтахтга юришини давом эттиришмоқдалар. Суратда: йўқсиллар юриши қатнашчиларидан бир гуруҳласи.

БОННАДА эълон қилинган фахуқлода қонуиларга қарши бугун жаҳон жамоатчилиги норозилик билдирмоқда. Фарбий Германия пойтахтида мамлакатда фахуқлода ҳокимият ўрнатилишига қарши, фахуқлода қонуиларга қарши энг йўқки норозилик намойиши бўлиб ўтди. Суратда: намойиш қатнашчилари Бонн кўчаларида.

МЕХНАТ ВА КАПИТАЛ

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Иқтисодий ва социал илоҳотлар ўтказилишини талаб қилётган француз меҳнатшашларининг ҳаракати тобора оммавий тус олмақда.

19 майда Францияда темир йўл ҳаракати тўхтаб қолди. Самолётлар учмади. Париж район шашўр транспорти ишмай қўйди, чунки битта ҳам автобус, метродаги битта ҳам поезди йўлга чиқмаган эди.

Насаб союзи ташкилотларининг давлатга мувофиқ, Париж электр трикслари шашардаги электр куватининг тақсимловчи барча кичини станцияларини ишғол қилдилар ва электр энергиясини тақсимлашни тамоман ўз назоратлари остига олдилар.

Иш ташлаш ҳаракати мамлакатнинг барча саноат районларига ёйилмоқда. Насаб союзи бирлашмаларининг маълумотларига қараганда, бу забастовкада 2 миңдан ортиқ яқин киши қатнашмоқда.

Умуммеҳнат конфедерацияси, Франция Демократик меҳнат конфедерацияси ва «Форс Увирер» насаб союзи бирлашмаси меҳнатшашларини умумий забастовка бошлаб, қорқоналарни ишғол қилишга даъват этмоқдалар.

20 майда миллий ҳалқ театрининг артистлари ва барча техник ходимлар иш ташладилар. Иш ташлашчилар Париждаги «Опера комик» театри ва опера театри ходимларидан ўрнат олишиб, иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

ОЯПОНИЯ

ТОКИО. Япониядаги еттига йўқки кўмир компаниясига қарашли 29 шахтанинг қончилари 48 соатлик забастовка ўтказмоқдалар. Майда ва ўрта компанияларга қарашли 32 шахтадаги ишлар ҳам бир сутка тўхтаб қолди. Бу — иш ҳақининг оширилишини, меҳнат шартининг яхшилланишини, қончиларнинг кўйлаб ишдан бўшатилишига ва меҳнатнинг илава интенсилаштирилишига ишга олиб борадиган капиталнинг рационализицияга чек қўйишни талаб этётган япон шахтларининг шу йил ичидики бешинчи стачкасидир. Шахталарнинг эгалари иш ташлашчиларнинг талабларини қондиришдан бош тортимоқдалар. Шу сабабли Япониядаги кўмир саноати ишчилари насаб союзи федерациясининг қарорига мувофиқ (бу федерация 54 миң кишилик бирлашмада) забастовкалар давом эттиришмоқдалар.

Африка озодлиги куни олдида

АФРИКАНИНГ АЛАНГАЛИ НУҚТАЛАРИ

Португалия мустамлакалари — Мозамбик, Ангола, Гвинея-Бисау халқлари кўларига кўрөл олиб, Салазар босқинчиларига қарши курашмоқдалар.

1960 йили «Португалия» Гвинеясида Салазар мустамлакачиларига қарши кўрөл қураш бошланган кундан тортиб бу мамлакат, «Чинго дейли ньюс» газетаси муҳбирининг таъбири билан айтганда, Африканин «энг алангали нуқтасига» айланиб қолди. Бу ерда таш ташовичга кўрөлдан кейин 30 миңга яқин португалиялик солдат «Португалия» Гвинеяси ва Яқин Бурун ороллари овоз қилиш учун кўраш Африка партияси (ПАИГК) раҳбаринг қилётган Оозлик армиясининг 9 миң жаңгиқисидан талафот кетидан талафот кўрмоқдалар. Ҳозир португалияликлар фақат шаҳарлар ва қишлоқ жойларидики 40 тагина пунктда назорат қилиб туришмоқдалар. Бу шаҳар ва пунктлар худди Жанубий Вьетнамдаги «стратегик қишлоқлар» асладати. Бироқ улар бир-биридан мутлоқ узилиб қолган, португалияликларнинг гарнизонлари фақат ҳаводанинг мадад олишга умид қилишлари мумкин. Мамлакат пойтахти Бисау шаҳри ҳам ҳарбий зона чегарасида қолди. Ҳарбий ҳаракатлар тез-тез шаҳардан атиги 15 миля нарида давом этатири.

Машҳур инглиз ёзувчиси Бернард Шоунинг уч ойгача Гвинея-Бисаунинг ооз қилинган территорияларида бўлиб, шундай деб ёзган эди: «1964 йилдан бошлаб ҳарбий ташаббус партизанилар ва ПАИГК мунтазам армияси қисмлари қўлга ўтди. Ҳозир бу қисмлар мамлакат территориясининг аримдан кўпини назорат қилиб туришмоқдалар ва аста-аста кўп миқдордаги бошқа қисмни ҳам ўз таъсирини ўтказмоқдалар».

Вьетнамда америкаликлар ҳаракат қилгани наби португалияликлар ҳам аҳолининг қаршилиқ кўрсатиш иродасини бункиш учун турли воситаларни ишга сомиқмоқдалар. Бироқ террор босқинчиларга ердан бермапти.

Португалияликлар курунликда ўтказилётган операцияларда ҳам АҚШнинг Вьетнамдаги тажрибасидан фойдаланмоқдалар. Қарорчилар НАТО самолётларида, асосан Фарбий Германияда ишлаб чиқилган реактив бомбардировчи самолётларда тинч қишлоқларга ҳужум қилишга, у ерларга напалм ва оқ фосфор тўқдирилган бомбалар ташлашга, Ленин қароқчилиги методлари фойда беришга ишга қўйиб қонлар билан суҳбат қилган пайтимида— деб ёзди Дэвидсон, — қароқчиларнинг умидлари мутлақо рўёбга чиқмади, қанчаларнинг тушуниди. Одамларнинг айтишига қараганда, агар улар олд мустамлакачиларга бўлиш оғиб келган бўлсалар, эндиликда уларни қўригани кўзи йўқ ва мустамлакачиларга нафрат билан қарайдилар. Мен шундан пайтимида фазода болаларнинг янги ашуласи янградим.

«Биз бугун мамлакатни ооз қилган пайтимида, — дейди Амилкар Кабрал, — ҳўмаланин қайта қуриш бўйича реал проблемалар вужудга қолди. Биз барча қишлоқликларнинг бартафр қилмоқ учун тайёр туришимиз керак.»

Оозлик учун муваффақиятлик кураш олиб бориш билан бирга миллилатнинг мустақиллигига пойдевор қураётган халқ албатта ғалаба қозонади.

Ажаб, бу акойиб сув иншооти қандай қурилган!

Қалин муз қатлами орасида 15 километр узунликдаги тоннел-булоқ бор. Эзинг охирида орди ана шу тоннел очилиб, ордиқча сув водийга оқиб кетади. Тоннелнинг охирида куч билан оқётган сувнинг зарбиши қайтариш учун қатта қўя юксалиб турибди. Сув ана шу қўяга урилиб, ирмоқларга бўлиниб пастга оқади. Болларни, далайлари сўғурлади.

Редактор М. КОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА 8.25 — Концерт 9.30 — Радио куйлари, 9.50 — Халқаро мавзуларда (тожикча), 10.10 — Тоникстон радиосининг эшиттириши (рус.), 11.15 — В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги олдида, «Ленинча иш услуби» (рус.), 11.25 — Концерт, 12.15 — «Замондошлар», 13.30 — Скрипкачилар ансамбли (рус.), 16.10 — Узбекистонда тожик маданияти декадаси, 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Татар куйлари, 18.00 — Узбекистонда тожик маданияти декадаси «Дўстлик учрашувлари» (репортаж), 18.10 — Кабар асарлар, 19.20 — Кўшиқлар, 20.00 — Индустриалашган Узбекистон (рус.), 20.30 — Саноат ходимлари учун концерт (рус.), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 21.30 — «Меҳнатга қараб ҳақ тўлаш ижтимоий истеъмол фонди» (суҳбат), 22.20 — Лирик концерт, 22.40 — Узбекистонда тожик маданияти декадаси, 23.00 — Узбекистонда тожик маданияти декадаси кундалиги, 23.15 — Муқимий лирикиси.

ЭЪБЕКИСТОН ССР НОН МАХСУЛОТЛАРИ ВА АРАЛАШ ОЪУДА САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ

ТОШКЕНТ ТЕГИРМОНЧИЛИК ФАБРИКА ЗАВОД МАКТАБИ 1968/69 йузу йилга

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб республика тегиримон ва аралаш озуна заводлари учун кўйилган мутахассисларни тайёрлаб чиқаради: қўловчи вальцовчилар, соғувчилар, дон эловчилар, майдаловчилар, дозаторлар, тумнақчилар.

17 бешдан кичик бўлмаган ҳар иннала жинсагайлар қабул қилинади.

Унинг муддати — 11 ой. 8—10 синфини тугатганини тўғрисида ҳужжати бўлганлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Машгулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Қабул қилинганлар стипендия ва бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Кириш учун қўйилган ҳужжатларни тақдим қилиш керак: мактаб директори номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, соғлиги ҳақида (286-форма) ва турар жойидан справклар, тўртта фотосурат (3х4).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 2-Сельмаш протези, 25-й (4, 13, 14-трамвайларнинг «ТошМШ», 3, 8, 10, 21, 48-автубусларнинг «Сельмаш» бекатлари).

30-ШАҲАР ХўНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1968/69 йузу йилга УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

Билим юрти кенг профилдаги озиқ-овқат моллари сотувчиси, кенг профилдаги саноат моллари сотувчиси тайёрлаб чиқаради.

8—10 синф ҳажмида маълумотли. Тошкент шаҳрида ишлаган турган 15 ва ундан катта иш дағди йитиг ва қилар махус суҳбатдан сўнг қабул қилинадилар.

Билим юртига қабул қилинганлар олий марта бекат оват, кийим-бош ва ишлаб чиқариш ишга иш ҳақининг бир қисми қўйиларига берилади.

Билим юртини аъло тугатганлар олий ва ўрта ўқув юртиярига киришларида имтиҳонсиз яратиб берилади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Заводская кўчаси, 34-й (7, 9, 11, 14-трамвайлар, 3, 8, 10, 21, 48-автубусларнинг «Театральний» бекати).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Қўйилган маълумот газеталарга ичкини ярим йил учун обуна қилиш давом этмонда: «ПРАВДА», «ИЗВЕСТИЯ», «СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ», «ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА», «ТРУД», «НОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА», «ПИОНЕРСКАЯ ПРАВДА», «ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА», «МЕДИЦИНСКАЯ ГАЗЕТА», «СОВЕТСКАЯ КУЛЬТУРА», «СТРОИТЕЛЬНАЯ ГАЗЕТА» ва бошқалар, шунингдек республика газеталарига ҳам ичкини ярим йил учун обуна қилинмоқда.

«СОЮЗПЕЧАТЬ» БОШҚАРМАСИ.

В. И. Ленин номи Тошкент Давлат университетининг ректорати, партия ва насаб союзи ташкилотлари ҳамда КПСС тарихи кафедрасининг аълолари Ю. И. Иброҳимовга отаси Иброҳим ГОЗНЕВИННИНГ вифот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия наҳор қилдилар.

ҚАШШОҚЛАРИНИНГ ТАЛАБИ

ВАШИНГТОН, 22 май. [ТАСС]. Мамлакатнинг ҳамма томонидан АҚШ пойтахтига келган қашшоқлар юриши қатнашчиларининг кичи гуруҳласи Американин оқ ва қўқсил граждилари талабларини конгресс аъзоларига топширмоқ учун кеча конгресс томонидан йўл олди.

Қашшоқлар гуруҳласининг бири вакиллар палатасининг маориф ва меҳнат масалалари билан шуғулланувчи комиссияси мажлис ўтказётган залга кириб ўтирди. Кеча бу комиссия камбағал оилаларининг болаларига ҳўмат томонидан озиқ-овқат ёрдами бериш программасини муҳокима қилмоқчи эди.

Юриш қатнашчиларидан бири бўлган Фейрфокс номи аёл бу программани қаттиқ таққид қилди. Ҳўкўматнинг ёрдами шу қадар кам ва самарасизки, деди у, миллионлаб оқ болалар бу ёрдамдан баҳраманд бўла олмайд.

Конгресснинг яна бир залида сенатнинг кичи комиссияси аъзолари ўтказётган мажлисда қашшоқлар юриши қатнашчиларидан бир неча киши сўзга чиқди.

Бруклиндан келган бир киши (Нью-Йорк району) шаҳардаги эски иморатларда бўлган дахшатли шартонни гапириб берди. Американин энг катта шаҳрида, деди у, камбағал одамлар сувсиз ва чироксиз кўчаларда яшаб, ёзда жазирма мексик азобини тортимоқдалар ва қишда ўтин, кўмир йўқлигидан музлаб қолмоқдалар.

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 22 май. [ТАСС]. Кеча Хавфсизлик Кенгаши Исроилли Куддуснинг араблар қисмини аннексия қилиб олишга уринишдан ва келгусида уни Исроилга қўшиб олишга ҳаракат қилишдан воз кечинга даъват қилди.

Хавфсизлик Кенгаши қабул қилган резолюцияда айтландики, араб мамлакатларидан босиб олинган ерларда қилинган ҳар қандай маъмурий ҳаракатлар ва чиқарилган қонунлар, шу жумладан маъмур босиб олинган ерларни экспроприация қилиш юридик жиҳатдан қайри-қонуний, деб ҳисобланади. Хавфсизлик Кенгаши уруш қилиш йўли билан терристорияларни босиб олишга йўл қўйилмаслигини яна бир марта кўрсатиб ўтди.

Исроил агрессорларининг ҳокимияри бўлган Қўшма Штатлар Хавфсизлик Кенгашининг ишига қаттиқ таъсир кўрсатди. АҚШ вакили Голдберг резолюция лойиҳасини қўллаб-қувватлашдан бош тортиди. У, лойиҳада «ҳамма томонлар» Яқин Шарқда тинчликни қайта тиклашни қийинлаштирадиган ҳаракатларга йўл қўймаслигига даъват этилиши лозим эди, деб оқилдан-оқил айтди. Шундай қилиб, Голдберг агрессия оқибаглари учун Исроил элимасидики айбни агрессия қурбонларига устига ҳам тўнкашга уриниб кўрди.

Овоз бериш чоғида АҚШ вакили билан бирга Канада вакили ҳам бетараф қолди. Хавфсизлик Кенгаши аъзоларининг мутлоқ кўпчилиги, яъни 13 мамлакат резолюцияни ёқлаб овоз берди.

АЖОЙИБОТЛАР... КИЗИК ХАНГОМАЛАР...

ХИНДИСТОНДА 3 миңта йўқки ва 3 миңта майда шохли улкан банан дарехти бор. Бўйи 60 метр, 3 миң ёшга кирган. Бу дарехтнинг соясига 7 миң киши бемалол дам олиб ўтириши мумкин.

Танганияда (Африка) 5 миң ёшли боабоб дарехти бор. Бўйи 22 метр, танасининг айланаси 47 метр. Англиянинг Кент графлигидаги бир қишлоқда эса баҳайбат

тис дарехти бор. Британияни Юлий Цезар ишғол этган пайтда ҳам у жуда катта дарехт бўлган. Ҳозир бу дарехт 3 миң ёшга кирди.

ЮГОСЛАВИЯДАГИ стадионлардан бирида футбол ўйини давом эттаётган эди. Ҳужумчилардан бири тўпни зарб билан қўригига тўпти. Орадан бир, икки, уч... секунд ўтди ҳамки, тўп ерга қайтиб тушди.

ДУНЕДАГИ энг йўқки музликлардан бири — Индида табиат севрли кўли билан қўригига олиб кетди.

Шу пайт стадионда ўтирган томошобинлар хайратланиб, ўринларидан турдилар: стадион устидан учиб ўтаётган лочини тўпни ҳавода ушлаб олиб, стадиондан узоқликда кетаётган эди. Лочин «ўлжа» — тўпни шаҳардан ташқарига олиб кетди.

ДУНЕДАГИ энг йўқки музликлардан бири — Индида табиат севрли кўли билан қўригига олиб кетди.

ДУНЕДАГИ энг йўқки музликлардан бири — Индида табиат севрли кўли билан қўригига олиб кетди.